

Werkgroep Behoud de Peel

Jaarverslag 2016

*Wij sturen u ons jaarverslag omdat u in het verleden blijk gaf van uw belangstelling voor dit schitterende natuurgebied. Alles over onze doelstellingen, ons werk en ons werkgebied is op onze website www.wbdp.nl te vinden.**

Als u een mailadres opgeeft aan info@wbdp.nl sturen wij u regelmatig onze digitale Nieuwsbrief over de bescherming van de Peel.

U kunt daar ook opgeven dat u dit verslag voortaan digitaal wilt; dat spaart papier en kosten.

** ons nieuwe banknummer staat achterop!*

De Peel in 2016

Ook in dit 38^e jaar van ons bestaan moest de Werkgroep weer heel wat keren in de bres springen voor het behoud van de Peel.

Een belangrijk deel van ons werk in 2016 bestond uit het instellen van beroepen tegen vergunningen aan veehouders die met de Programmatische Aanpak Stikstof werden verleend. Wij zijn van mening dat met de PAS veel te weinig, of zelfs helemaal geen reductie van de stikstofneerslag wordt bereikt. De vergunningverlening is daarom in strijd met de Europese Habitrichtlijn. Eind 2016 werden onze eerste beroepen in een lange zitting door de Raad van State (RvS) behandeld.

Begin 2017 vernamen we dat er voorlopig nog geen uitspraak zal worden gedaan. De RvS gaat eerst 'prejudiciële' vragen stellen aan het Europese Hof: wordt met de PAS de Habitrichtlijn goed uitgevoerd? De kans dat we onze beroepen winnen wordt met deze raadpleging van het Hof wellicht groter. Lastig is wel dat de uitspraak nu nog zo'n 1 tot 2 jaar op zich zal laten wachten. In die tijd worden er door de provincies toch nieuwe PAS-vergunningen verleend. Wanneer daar geen beroep tegen wordt ingesteld, blijven die geldig, ook als onze eerste zaken worden gewonnen. We blijven daarom doorgaan met deze beroepen en hopen -met uw hulp- het daarvoor benodigde griffierecht bij elkaar te krijgen.

Essentieel is ook het Natura2000-Beheerplan voor de Peel, waarvan in 2016 het ontwerp ter inzage is gelegd. WBdP heeft een zienswijze ingediend, omdat er veel te weinig wordt gedaan aan vermindering van de ammoniakemissie uit de landbouw en aan vernatting rondom de Peel. Daarom is het ook extra nadelig dat het Nieuw Limburgs Peil, een belangrijk instrument voor de vernatting van de omgeving van de Peel, niet wordt uitgevoerd. In 2015 en in 2016 waren we druk bezig om voor elkaar te krijgen dat provincie N.-Brabant per regio een stand-still in het aantal landbouwdieren instelt. In 2017 zal daarover beslist worden. We zijn benieuwd of deze belangrijke eerste stap naar een 'duurzame landbouw', waar de provincie volgens haar beleid naar streeft, nu eindelijk zal worden gezet.

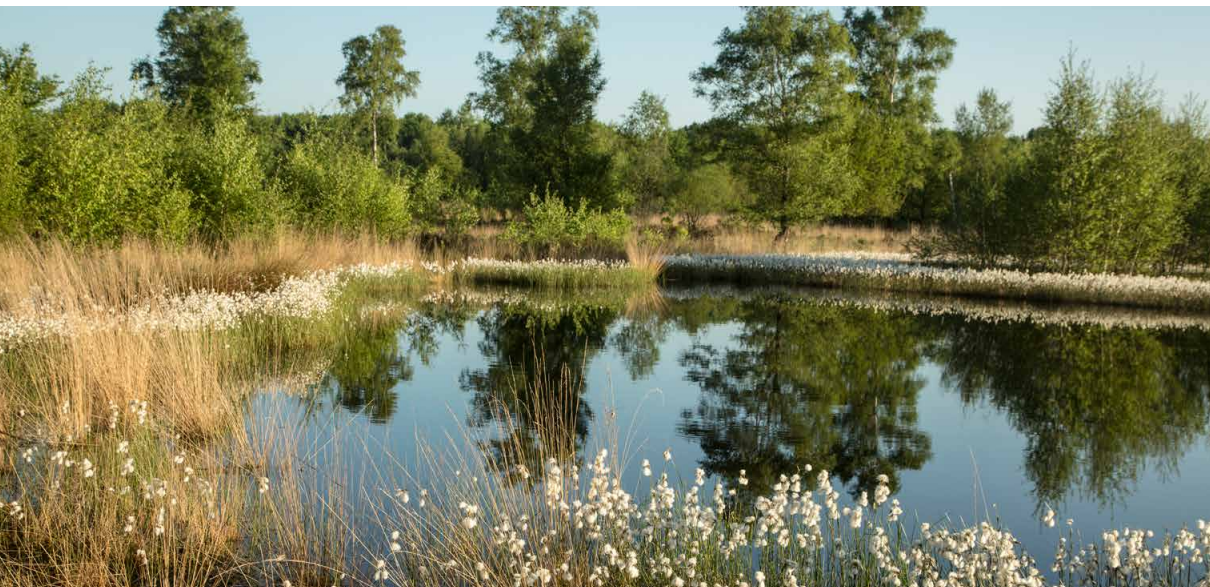
Hopelijk kunnen we met uw morele en financiële steun ons werk de komende jaren weer voortzetten. Het is nog steeds hard nodig!

Ontwerp Beheerplan Natura2000

In oktober diende WBdP een zienswijze in betreffende het ontwerp Natura2000-Beheerplan Grote Peel, Deurnsche Peel & Mariapeel.

Het opstellen van het Natura2000-Beheerplan is een proces dat vele jaren geduurd heeft. WBdP heeft deelgenomen aan de begeleidingscommissie die er voor in het leven is geroepen. Al in december 2007 reageerden we op het eerste concept van het plan. Zeker op vijf planconcepten hebben we in de loop der jaren uitvoerig gereageerd. Keer op keer wezen we op feitelijke onjuistheden. Uiteindelijk werden diverse correcties doorgevoerd. Sommige onjuistheden werden echter niet verbeterd, zoals dat het niet waar is dat de beregeningen slechts een gering negatief effect hebben, dat het niet klopt dat de waterstandsfluctuaties worden verminderd en dat het onjuist is dat de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) voldoende reductie op zal leveren. Onze beweringen werden door de provincie en het ministerie niet weerlegd. Desondanks staan de onjuistheden nu nog steeds in het plan!

In onze zienswijze hebben we aangegeven dat met het Beheerplan te weinig gedaan wordt aan vernatting rondom de bestaande natuur, waardoor de waterstandsfluctuaties in de Peel veel te groot blijven. Dit aspect wordt toegelicht op de pagina hiernaast. Ook schiet het plan ernstig tekort m.b.t. de verlaging van de ammoniakemissie uit de landbouw, waardoor de stikstofdepositie in de Peel amper of zelfs niet zal dalen. Meer daarover op pagina 6.

Beregeningen hebben een groot nadelig effect voor de Peel

In het Beheerplan wordt gesteld dat het negatieve effect van beregening uit grondwater rondom de Peelgebieden in geen verhouding staat tot het veel grotere positieve effect door de vernattingsmaatregelen uit het plan. Er wordt geconcludeerd dat de huidige beregeningen daarom vrijgesteld zijn van de vergunningplicht Wet natuurbescherming. Daarmee is WBdP het niet eens: met de geplande conserveringsmaatregelen in het oppervlaktewaterstelsel (zoals dammen en kades en hogere peilen in sloten rondom de Peel) kan het negatieve effect van beregening nooit worden gecompenseerd. In een (zeer) droge tijd staat er geen water meer in de sloten. De maatregelen werken dan niet meer. De beregeningen gaan er dan juist hard en continu aan trekken.

Het is niet juist dat het effect van de beregeningen gering is, zoals in het plan gesteld wordt. Volgens de onderzoeken bedraagt het negatief effect op de bovenste grondwaterstand in de Peel zo'n 10-25 cm en in sommige gebiedsdelen zelfs 20-40 cm. In het plan wordt bovendien erkend dat niet onderzocht is wat het effect van beregening is in een extreem droog jaar, waarin de effecten veel sterker kunnen uitvallen.

De waterstandsfluctuaties worden onvoldoende aangepakt

Door de maatregelen van het plan worden de te grote waterstandsfluctuaties tussen winter en zomer in de Peel veel te weinig verminderd; soms zelfs nog vergroot. Dit terwijl een stabiele waterstand juist essentieel is voor hoogveen. De oorzaak is dat er voornamelijk maatregelen in de Peel zelf worden getroffen. Om echt verbetering te krijgen, is vernatting van een zone rondom de Peel vereist, waarmee tegendruk wordt gegeven die de wegzijging uit de Peel vermindert. Het Beheerplan voorziet zowel in te weinig aankoop/vernatting van nieuwe natuur als in te weinig vernatting van een zone landbouwgrond daar omheen.

Een stabiele, hoge waterstand en sterke vermindering van de stikstofdepositie is essentieel voor de Peelnatuur. Met dit Beheerplan wordt dat niet bereikt.

PAS doet de Peelnatuur de das om

Sinds 1-7-2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) van kracht. Vergunningen Wet natuurbescherming (de opvolger van de Natuurbeschermingswet) aan (o.a.) veehouderijen worden met dit programma verleend.

In ons vorig jaarverslag schreven we al dat er met de PAS vrijwel geen kans meer is om in overleg met de adviseurs van de vergunningaanvragers tot een oplossing te komen, wat we voorheen veelvuldig deden. De reden hiervoor is dat het met de PAS niet meer mogelijk is om te salderen (elders een vergunning intrekken zodat per saldo de depositie gelijk blijft).

Met de PAS wordt alles centraal (plus vrijwel niet inzichtelijk voor derden) door de overheid geregeld.

De overheid stelt dat de PAS bedoeld is om de stikstofneerslag op de Europees beschermde natuur te verminderen en tegelijkertijd de veehouderij weer uitbreidingsmogelijkheden te geven. Dat klinkt mooi, maar wanneer we de PAS goed analyseren blijkt dat stikstofreductie die met de PAS wordt bereikt slechts marginaal is. Erger nog: zonder de PAS zou er waarschijnlijk zelfs meer reductie worden bereikt!

Hier nog een heel korte samenvatting van het feit dat de PAS helemaal niets aanpakt: volgens de PAS wordt in 2030 landelijk een emissiereductie bereikt van nog geen 8%. Van die reductie wordt 50% weer uitgeven aan 'ontwikkelingsruimte', zijnde groeimogelijkheden voor de veehouderij. Door de PAS wordt de emissie dus amper 4% verminderd.

Volgens de PAS-Gebiedsanalyse zal de stikstofdepositie in de Peel in 2030 nog ongeveer 2,5 keer (!) de kritische waarde voor hoogveen bedragen. Deze 'reductie'-percentages zijn ook nog met de aanname dat alle emissie-arme technieken voor 100% zullen werken en dat de veestapel regionaal niet meer toe zal nemen. Met de PAS worden illegale uitbreidingen van veehouderijen gelegaliseerd t/m 2014. Zonder de PAS zou de stikstofreductie daarom waarschijnlijk groter zijn dan met de PAS.

Kortom: met enkel de inzet van extra technieken wordt er amper reductie bereikt en waarschijnlijk wordt het er met de PAS zelfs slechter op. Er dient dus veel meer te gebeuren dan deze PAS. Voor een echte aanpak van de problematiek dient het aantal dieren te worden verminderd!

Om die reden dient WBdP binnen haar werkgebied zienswijzen in tegen vergunningen Wet natuurbescherming voor veehouderijen (verreweg de grootste veroorzakers van de te hoge stikstofneerslag op de Peel) die met de PAS worden verleend, waarbij de emissie -en dus de depositie op de Peel- toeneemt en/of waarbij o.i. onterecht wordt gelegaliseerd. Zonodig gaan we daarna in beroep bij de Raad van State (RvS).

In 2016 dienden we 25 keer beroep in tegen een PAS-uitbreiding. Provincie Limburg startte een half jaar later met de PAS dan provincie N.-Brabant. Desondanks waren 13 van de 25 beroepen gericht tegen Limburgse vergunningen.

Eind 2016 zijn (in een zitting van twee volle dagen!) bij de RvS de eerste zes beroepen behandeld.

De RvS vroeg zich af of ze 'prejudiciële' vragen zou gaan stellen aan het Europese Hof alvorens over onze beroepen te gaan beslissen. Wanneer de uitspraak gedaan zal worden en wat de uitslag zal zijn, is onzeker. We wachten in spanning af!

In deze oude veenput groeien veenmossen. Voor een verdere ontwikkeling van hoogveenvegetatie is de PAS volstrekt onvoldoende.

25 keer in beroep bij Raad van State

Meer over "prejudiciële vragen" kunt u lezen op pagina 3.

Regionaal stand-still in aantal dieren in Noord-Brabant?

In ons jaarverslag 2015 namen we op dat provincie N.-Brabant aankondigde dat ze 'waar nodig' wilde borgen dat de veestapel niet verder toeneemt. De provincie schreef: 'In bepaalde delen van Brabant heeft de veestapel een omvang bereikt die maatschappelijk niet meer wordt geaccepteerd'.

De provincie zou daartoe een aanpak uitwerken. Er werd een 'dialogo' georganiseerd: vertegenwoordigers van diverse geledingen werden gevraagd om met elkaar voor de problematiek van mestverwerking en veedichtheid tot een oplossing te komen. Ook werden werkgroepen van deskundigen ingesteld, die concrete voorstellen moesten zien uit te werken: o.a. een werkgroep mestbewerking en een werkgroep veedichtheid.

Stalderen

WBdP was in de werkgroep veedichtheid vertegenwoordigd. Deze werkgroep had als taak om, mede gevoed door de dialoog, het 'waar nodig borgen dat de veestapel niet verder toeneemt' in te vullen.

Als methodiek daarvoor heeft de werkgroep voor 'stalderen' gekozen.

Kort samengevat houdt stalderen het volgende in: midden- en oost Brabant worden opgedeeld in zes regio's. Als een veehouderij zijn stallen wil uitbreiden, dient voor elke m2 stal die er wordt bijgebouwd minstens evenveel m2 stal in de eigen regio te worden gesloopt of herbestemd. Individuele bedrijven kunnen dus groeien, maar omdat per saldo in de regio de oppervlakte aan stallen niet toeneemt, kan het aantal dieren in de regio niet toenemen.

Zo'n stand-still van de veestapel is erg belangrijk. Al vele jaren neemt het aantal dieren in Brabant namelijk gestaag toe. Vooral gebeurde dit in de Peelregio en de Kempen, met o.a. een enorme overbelasting van stikstof op de natuur als gevolg. De laatste jaren worden weliswaar emissie-armere stalsystemen toegepast, maar het (toch al niet zo grote) effect daarvan wordt deels teniet gedaan doordat tegelijk met die technieken veelal veel meer dieren worden gehouden. Met het stalderingsvoorstel kan regionaal het aantal dieren niet meer groeien.

Met minder beesten -en daardoor minder stikstof- kan de hoogveenvegetatie zich ontwikkelen

Lichte krimp?

Het stalderingsvoorstel is aan de statenleden gepresenteerd. Er is besloten dat het voorstel verder uitgewerkt moet worden en dat er ook een 'botsproef' voor gedaan gaat worden. Waarschijnlijk wordt er in het voorjaar van 2017 over de staldering beslist.

In het oorspronkelijke voorstel voor de staldering was in een afroming voorzien. Bij elke stalderingstransactie diende 5% meer m2 stal te worden ingeleverd dan er werd bijgebouwd. De 'staldering' zou dus tot een lichte krimp van de veestapel leiden. In de statenmededeling van eind 2016 is dit afgezwakt. Of er afroming plaatsvindt en zo ja hoeveel, is nu nog niet zeker.

WBdP pleit er voor om in de staldering duidelijk een afromingspercentage op te nemen en om als provincie daarover de regie te nemen. We schrijven het vaak als we belichten hoe bitter weinig resultaat er wordt bereikt met de technische maatregelen uit de Programmatische Aanpak Stikstof: de enige manier om de problematiek echt aan te pakken is een vermindering van de veestapel!

Het Brabants Burgerplatform Minder Beesten is een samenwerkingsverband (netwerk) van verontruste burgers, burgergroeperingen en natuur- en milieuorganisaties (waaronder WBdP) in N.-Brabant die van mening zijn dat de omvang van de intensieve veehouderij te ver uit de hand is gelopen. Samen proberen zij te bereiken dat de provincie op korte termijn per regio een stop op het aantal beesten afkondigt en dat er daarna gewerkt wordt aan een vermindering van de veestapel, voor de gezondheid, voor minder stank en voor de natuur.

In Limburg is een vergelijkbaar initiatief: 'Limburg Gezonder'.

Sinds kort is er ook een Nationaal Burgerplatform Minder Beesten. Afgevaardigden van het Brabantse en Limburgse netwerk nemen daaraan deel.

De druk van burgers op de politiek, met de vraag naar minder beesten en naar een meer duurzame veehouderij, wordt steeds groter.

Peelvenen en commissies

Landinrichtingscommissie

In 2005, na jarenlang voorwerk, is het door de Landinrichtingscommissie Peelvenen opgestelde Landinrichtingsplan 'Het onverenigbare verenigd' uitgebracht, voor de Deurnese Peel en Mariapeel. Vanaf 2006 is de Landinrichtingscommissie begonnen met de uitwerking van het plan.

Bestuurscommissie Peelvenen

In 2007 heeft provincie Limburg er voor gekozen om uit de Landinrichtingscommissie te stappen en zelfstandig verder te gaan. Provincie N.-Brabant besloot daarop om de Landinrichtingscommissie om te vormen naar de Bestuurscommissie Peelvenen, met als werkgebied de Deurnese Peel en het Brabantse deel van de Groote Peel.

De Bestuurscommissie is begonnen met de uitwerking van het Landinrichtingsplan. Het Middengebied tussen de Mariapeel en Deurnese Peel is verworven en ingericht. Voor de uitvoering van dit project -evenals voor maatregelen in de Mariapeel- is door Europa subsidie beschikbaar gesteld in het kader van Life+. (Voor de maatregelen in de Mariapeel zie in dit jaarverslag blz.14-15.) Voor de Groote Peel is een inrichtingsvisie gemaakt. Voor vernattingsmaatregelen in de Groote Peel is eveneens Europese subsidie verkregen. Deze maatregelen zijn dit jaar in uitvoering.

Integrale Gebiedscommissie Peelvenen

In juli 2016 is in een Bestuursovereenkomst tussen de provincie en Waterschap Aa en Maas overeengekomen dat het waterschap voortaan verantwoordelijk is voor de uitvoering van het Peelvenenwerk (de financiële verantwoordelijkheid en de eindverantwoordelijkheid blijft wel bij de provincie). De Bestuurscommissie is opgeheven en een nieuwe Integrale Gebiedscommissie (IGC) Peelvenen is ingesteld. De IGC heeft geen juridische bevoegdheden, zoals voorheen de Bestuurscommissie, maar is een adviescommissie. Ze geeft gevraagd en ongevraagd adviezen aan de provincie (opdrachtgever) en Waterschap Aa en Maas (opdrachtnemer).

Om die adviesrol te verankeren hebben alle partijen die zitting hebben in de IGC, plus de provincie en het waterschap een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Daarin is ook de mogelijkheid opgenomen dat Limburgse partijen weer kunnen aansluiten indien zij dat wensen.

Bestuurlijk Overleg Peelvenen

Naast de IGC is er het Bestuurlijk Overleg Peelvenen. Dit heeft de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid. Provincie, waterschap, Staatsbosbeheer en de voorzitter van de IGC zijn hier in vertegenwoordigd.

In de IGC Peelvenen zijn alle belangenpartijen in de streek vertegenwoordigd. Voor de natuur is dat de Brabantse milieufederatie. De federatie heeft op dit moment L. Wijlaars en M. Salverda afgevaardigd om de natuur- en milieubelangen te behartigen. WBdP heeft met hen intensief contact. De vergaderstukken voor de IGC worden altijd met diverse partijen van de natuurgeliding voorbesproken in het Groenoverleg met Staatsbosbeheer. WBdP is bij dat Groenoverleg betrokken.

Er moet rond de Peelgebieden nog ongeveer 500 ha nieuwe natuur worden verworven en ruim 900 ha worden ingericht. De IGC Peelvenen heeft als taak om dat werk te begeleiden en er mede zorg voor te dragen dat naast de natuur (hoofddoel) ook aandacht wordt besteed aan de landbouw, recreatie en cultuurhistorie.

Werkgroepen

Het werk van de IGC is onderverdeeld in meerdere werkgroepen. Zo is er de werkgroep Leegveld, die belast is met de verwerving en inrichting van de nieuwe natuur aan de west- en zuidkant van de Deurnese Peel en de werkgroep Middengebied. WBdP maakt daar deel van uit. De werkgroep Groote Peel zorgt voor de verwerving en inrichting van de nieuwe natuur aan de Brabantse kant van dit Peelgebied.

In dit verslag is aandacht besteed aan de werkzaamheden in de Mariapeel. Ook in de Groote Peel is in 2016 veel werk verricht: omleiding van de Euwelse Loop en aanleg van diverse kades om het water beter vast te kunnen houden. Zie ons jaarverslag van 2015 en/of <https://www.brabant.nl/subsites/peelvenen/groote-peel.aspx>

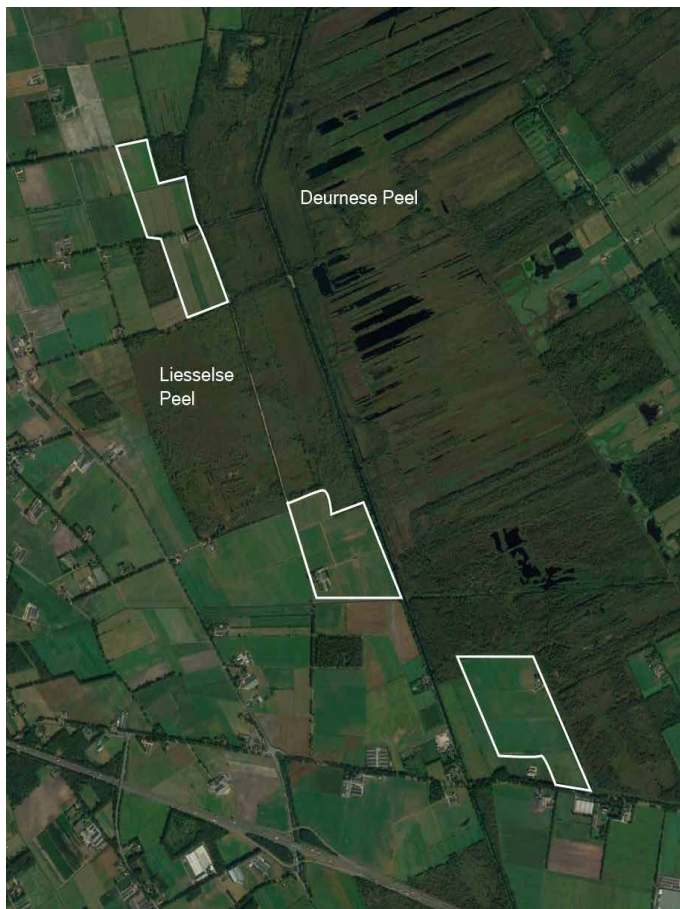

Twee cruciale bedrijven aangekocht

Begin 2016 werd door provincie N.-Brabant bekend gemaakt dat twee 'piekbelasters' nabij de Deurnese Peel waren aangekocht. Een piekbelaster is een agrarisch bedrijf op korte afstand van een Natura2000-gebied, met een hoge stikstofneerslag op (de rand van) dat gebied. De aankoop betreft in totaal 80 hectare op drie locaties aan de Einderweg en aan het Leegveld.

Wat betreft de stikstofbelasting plaatsen we de volgende kanttekening: die belasting wordt veroorzaakt door de uitstoot van de vele veehouderijen in een grote regio rondom de Peel. Om de depositie op de natuurgebieden van de Peel echt omlaag te krijgen, moet er heel wat meer gebeuren dan het aankopen van enkele piekbelasters.

Hier liggen de drie nieuwe aankopen. Het natuurdoel voor de verworven landbouwgronden is natte, soortenrijke (bloemrijke) graslanden. De vernatting geeft ook tegendruk aan de waterstand in de Peel. De soortenrijkdom aan planten zal pas goed tot ontwikkeling komen nadat de overmaat aan voedingsstoffen is verminderd, een proces van vele jaren. Zeker zo lang de gronden nog voedselrijk zijn, zijn ze ook een favoriete plek voor allerlei vogels.

Van groot belang voor vernatting

Veel belangrijker is dat de verworven gronden straks kunnen worden vernat, wat een bijdrage kan leveren aan de dringend vereiste stabilisatie van de waterstand in de Peel.

Momenteel werkt de provincie aan een plan voor aankoop en vernatting van de nieuwe natuur aan de west- en zuidkant van de Deurnese Peel, waar deze percelen onder vallen. Daartoe is de Werkgroep Leegveld opgericht, waar WBdP deel van uitmaakt.

De rol van Werkgroep Behoud de Peel

Het bedrijf aan de Einderweg vroeg begin jaren negentig aan gemeente Deurne een milieuv vergunning voor een uitbreiding. WBdP stelde toen dat hiervoor een vergunning volgens de Natuurbeschermingswet vereist was. Deze werd door het ministerie geweigerd. We hebben vervolgens bij het ministerie en de provincie diverse keren aangedrongen op aankoop van het bedrijf, wat uiteindelijk dus gelukt is.

Bestrijding bosbes en aanleg van kades in Mariapeel

Voor meer info over de werkzaamheden in de Mariapeel zie <http://www.peelvenen-in-uitvoering.nl/project/>

In 2014 werd door provincie Limburg de Tijdelijke Adviescommissie Life+ Mariapeel ingesteld, n.a.v. de protesten tegen de voorgenomen grootschalige werkzaamheden van Staatsbosbeheer in de Mariapeel. WBdP nam daaraan deel. De commissie adviseerde veel minder bos te kappen en geen delen van wijken volledig te dempen, vanwege de cultuurhistorische waarde. De commissie zal de uitvoering van de werkzaamheden begeleiden.

Ondanks de 'afslanking' zijn die werkzaamheden nog heel ingrijpend: aanleg van kades en dammen, afdichten van sloten, aanbrengen van leemlagen in delen van wijkbodems, het verwijderen van de Amerikaanse bosbes en delen van het bos. Eind 2015 werd met het werk begonnen. In 2016 is er flink gewerkt aan het verwijderen van de bosbessen en aan maatregelen ter verbetering van de waterhuishouding. Op één plek waren volgens de begeleidingscommissie enkele cultuurhistorisch relevante slotjes onnodig gedicht. Na overleg is daar verder rekening mee gehouden.

Het vele werk laat natuurlijk sporen na. In natte periodes en op nattere plekken reden de machines vrij diep in het veen. En op plekken waar veel bosbessen stonden, ontstaan 'afgeplagde' vlaktes waar het veen bloot ligt en kan gaan oxideren. Hopelijk kan dat probleem beperkt blijven doordat na de werkzaamheden de waterstand kan worden verhoogd. Relatief veel de schade ons mee, gezien de enorme hoeveelheid werk die er is verricht. Er wordt met aandacht voor het kwetsbare gebied gewerkt. Niets doen was trouwens -in elk geval bij de bosbessen- geen optie geweest.

Commissie voor water- en muggenoverlast

Na de op de vorige pagina beschreven Tijdelijke Adviescommissie Life+ Mariapeel van 2014, is er eind 2015 door provincie Limburg weer een nieuwe commissie ingesteld: de Adviescommissie Mariapeel. De reden hiervoor is dat er in Griendtsveen sprake is van overlast van water en van muggen. In het dorp leeft de vrees dat deze overlast door de vernattingswerkzaamheden in de Mariapeel verergerd zal worden.

De commissie bestaat naast de provincie uit diverse organisaties, waaronder Werkgroep Behoud de Peel. Haar taak is om de muggen- en de wateroverlast te verminderen, binnen de randvoorwaarden van Natura2000.

Eén van de mogelijke oorzaken van de wateroverlast was achterstallig onderhoud van de afwateringsloten in het dorp zelf. Door de gemeente en het waterschap is dit inmiddels aangepakt.

Door Alterra is in 2015 en 2016 onderzoek verricht naar de oorzaak van de muggenoverlast. Een deel daarvan blijkt veroorzaakt te worden door muggen uit het noorden van de Deurnese Peel en de Mariapeel. Muggenlarven profiteren van ondiep stilstaand water, dat tijdelijk droog valt (waardoor er weinig predatoren in voorkomen zoals libbellelarven). Daarom dienen die plekken of droog gemaakt te worden, of juist natter, zodat ze niet meer droog vallen. Omdat de Peel nat moet zijn, heeft die laatste oplossing indien mogelijk onze voorkeur. Natte plekken droog maken, mag uiteraard alleen indien dat geen schade oplevert voor de Peel.

De commissie is nog bezig met het uitwerken van maatregelen.

Twee nieuwe broedvogels in de Peel in 2016!

De vogelstand in de Peel wordt vrijwel voortdurend door tientallen fanatieke en minder fanatieke vogelliefhebbers in de gaten gehouden. Er gaat waarschijnlijk geen dag voorbij of iemand, gewapend met een kijker, brengt een bezoek aan de Peelvenen. De ene vogelaar geniet intens van een ontmoeting met een blauwborst of roodborstapuit. De ander is meer geïnteresseerd in roofvogels, maar vrijwel iedereen vindt het leuk om iets nieuws te ontdekken.

Het ontdekken van een dwaalgast die in de trektijd het gebied aandoet is relatief gemakkelijker dan het ontdekken van een nieuwe broedvogelsoort. Dat laatste zegt veel meer over de kwaliteit van het gebied dan een vogeltje dat toevallig komt aanwaaien uit verre streken ver buiten zijn natuurlijke verspreidingsgebied. Om je als broedvogel te kunnen vestigen moeten langdurig alle voorwaarden aanwezig zijn. Zo moeten minstens twee vogels het gebied gelijktijdig bereiken, moet er voldoende voedsel beschikbaar zijn voor zowel de ouders als hun jongen en moeten er geschikte plekken zijn om het nest te bouwen. Het komt daarom ook niet vaak voor dat er een nieuwe broedvogel in de analen van de Peel kan worden bijgeschreven. Het is dan ook ronduit spectaculair dat we voor 2016 maar liefst twee nieuwe broedvogels kunnen melden.

De broedende lepelaars hadden zich goed verstoppt in een wilgenstruik, maar voedselzoekende lepelaars waren afgelopen jaren regelmatig in de Peel te zien. Ze waren, net als dit exemplaar, vooral op jacht naar hondsvijjes.

Kluut

Zo vestigden zich in de Mariapeel 2 paartjes van de lepelaar, die succesvol jongen hebben groot gebracht. Dat was niet helemaal een verrassing, omdat in 2015 op dezelfde plaats een broedpoging werd geconstateerd. Desondanks was het heel apart. De soort stond niet op het lijstje van potentiële broedvogels. Landelijk gaat het de lepelaars voor de wind en is de populatie sedert 1990 verzesvoudigd! Dat betekent dat alle traditionele broedplekken bezet zijn en de soort op zoek is naar nieuwe locaties. Naast de Mariapeel werd er in 2016 ook in het Beuven op de Strabrechtse Heide succesvol gebroed. De tweede soort die zich vestigde kwam helemaal onverwachts. Een paartje kluten wist minimaal één jong groot te brengen in het Grauwveen. De vogels vestigden zich op het in 2015 nieuw ingerichte natuurontwikkelingsgebied. Daar waar in 2014 nog een intensieve maïsteelt plaatsvond, vestigden zich in 2016 naast de kluut ook nog tal van andere bijzondere soorten zoals de watersnip, kleine plevier en het porseleinhoen. De gronden in kwestie waren begin jaren zestig van de vorige eeuw nog niet ontgonnen en maakte deel uit van de Dorperpeel. Eind jaren zeventig dreigde ook het Grauwveen verveend en ontgonnen te worden. Dankzij de succesvolle protesten van Werkgroep Behoud de Peel gingen die plannen niet door en kreeg het gebied de grootst mogelijke wettelijke bescherming als Natura2000-gebied. Voorts heeft WBdP steeds intensief geijverd om de natuurontwikkelingstatus op de bewuste percelen te krijgen. Wat geweldig dat de natuur ons werk op deze manier heeft beloond!

Ontwerp Natuurvisie van provincie Limburg

We dienden een zienswijze in op het ontwerp van de Limburgse Natuurvisie. Daarin wezen we de provincie er op dat er aan de Limburgse kant van de Peel oorspronkelijk te weinig nieuwe natuur is begrensd om de Peel afdoende te kunnen vernat- ten. En van die te kleine oppervlakte nieuwe natuur zijn in 2014, bij de vaststelling van Provinciaal Omgevingsplan Limburg, ook nog eens onderdelen geschrappt!

Verder wezen wij er op dat niet alleen de nieuwe natuur vernat moet worden, maar dat ook in het landbouwgebied rondom de Peel vernattingsmaat- regelen getroffen dienen te worden. Deze nood- zaak is nog groter geworden door het schrappen van de delen van de nieuwe natuur.

Wij signaleerden dat met het nieuwe Waterbeheer- plan van waterschap Peel en Maasvallei het Nieuw Limburgs Peil niet wordt uitgevoerd. Dit NLP zou er juist voor moeten zorgen dat de landbouwgronden rondom de natuur natter worden. Dit sluit aan bij de opmerkingen op pagina 4 over het Natura2000-Be- heerplan.

Tot nu toe is er niets van te merken dat de provincie zich iets van onze alarmerende signalen aantrekt.

Geen wind- molens in Oirlosche Peel

Rietganzen

Een projectontwikkelaar had plannen om 8 tot 10 windmolens te plaatsen in het agrarisch gebied 'de Oirlosche Peel', ten zuiden van Ysselsteyn, vlak bij het Grauwveen. De gemeente Venray had laten weten dat ze deze locatie niet geschikt achtte. We vernamen echter dat er door de initiatiefnemer toch opnieuw pogingen gedaan werden om het plan door te zetten.

Daarom hebben wij, samen met de Natuur en Milieufederatie Limburg, voor de zekerheid aan gemeente Venray laten weten dat de planlocatie nabij het Natura2000-gebied de Mariapeel gelegen is. Dit gebied is specifiek aangewezen als pleister- plaats voor de toendrarietgans, taigarietgans, kol- gans en de kraanvogel. De molens zouden in het fourageergebied van die vogels komen te liggen en daarom in strijd zijn met de instandhoudings- doelstellingen van het Natura2000-gebied.

Het werk van Werkgroep Behoud de Peel

Werkgroep Behoud de Peel (WBdP) is een onafhan- kelijke stichting, met als doelstelling het behoud en herstel van het Peelgebied als een hoogveen(ach- tig) landschap met de daaraan verbonden histori- sche waarden en natuurkwaliteiten.

Voor het behoud en herstel van de Peelgebieden is de Werkgroep al 38 jaar strijdvaardig.

In de eerste jaren na de oprichting in 1978 werd alles in het werk gesteld om verdere afgraving en ontginning van de Peel te voorkomen. Zo werden de Deurnese Peel en het Grauwveen een beschermd natuurmonument.

Toen deze gevaren waren afgewend, kon aandacht besteed worden aan beheerswerk in de Peel (dam- men bouwen/bomen zagen) en al snel daarna ook aan bestrijding van allerlei bedreigingen van bui- tenaf, zoals ontwatering, uitstoot van ammoniak en aantasting van het open landschap rond de Peel. Helaas spelen deze bedreigingen nog steeds. Daarnaast wordt al jarenlang veel tijd gestoken in het samen met andere partijen maken (en uitvoe- ren) van plannen voor een betere inrichting van de Peelreservaten en vooral ook plannen om ze minder kwetsbaar te maken voor allerlei bedreigingen van buitenaf.

Het werk van WBdP concentreert zich op de negen Peelgemeenten, waarin nog Peelrestanten liggen, of die daaraan grenzen: Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Peel en Maas, Someren en Venray.

WBdP werkt samen met de Brabantse Milieufede- ratie, Natuur en Milieufederatie Limburg en met het Brabants Burgerplatform Minder Beesten. Daar- naast is er regelmatig overleg met o.a. Staatsbos- beheer, provincie Limburg, provincie N.-Brabant, waterschap Aa en Maas en waterschap Limburg. Werkgroep Behoud de Peel is voor een groot deel afhankelijk van vrijwilligers en van de financiële steun van haar donateurs. Daarnaast heeft het Di- namo-fonds in 2016 een projectsubsidie toegekend en kregen we van enkele gemeentes een kleine subsidie. Op onze website is het financieel jaarver- slag 2016 in te zien.

Natuurwerkdag

WBdP was weer één van de organisaties onder wiens begeleiding vrijwilligers aan de slag konden op de landelijke natuurwerkdag.

We werkten op een mooie plek in het centrale deel van de Deurnese Peel. Het open landschap dat we daar eerdere jaren met ons werk hebben gemaakt, dreigt door berkenopslag weer te verdwijnen. Op deze werkdag hebben we weer een flink stuk open gemaakt. In de Deurnese Peel en vooral in de landbouwgronden er omheen moeten nog vernattingswerkzaamheden worden uitgevoerd, in het kader van het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime. In de Mariapeel vinden op dit moment werkzaamheden plaats (zie elders in dit verslag). Hopelijk dragen deze werkzaamheden er aan bij dat de waterstand in de Deurnese Peel zoveel stabielere wordt dat de boomopslag vanzelf minder wordt.

HELP !

Werkgroep Behoud de Peel is nagenoeg volledig afhankelijk van vrijwilligers en van de financiële steun van haar donateurs. Toon ons dat u de Peel en ons beschermingswerk waardeert door een bedrag over te maken op het hieronder vermelde nieuwe banknummer. Uw steun is essentieel. Hartelijk dank!

Werkgroep Behoud de Peel

Postadres: Lavendelheide 27, 5754 EA Deurne

Telefoon: 0493-319610 E-mail: info@wbdp.nl

Facebook: Behoud de Peel

NIEUW banknr: NL25 TRIO 0338 4953 47 tnv WBdP Deurne

Website: www.wbdp.nl